

„Dwa kraje — wspólna kultura i historia”

Teresa
Markiewicz

Unia Europejska w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa Programu Współpracy Transgranicznej Łotwa-Litwa-Białoruś wspiera zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego.

Wspiera także rozwój infrastruktury turystycznej oraz tworzenie warunków do rozwoju drobnej przedsiębiorczości na pograniczu. Częścią składową unijnego programu współpracy transgranicznej jest projekt „Dwa kraje — wspólna kultura i historia”. To projekt, w którym współpracują rejony pogranicza Litwy i Białorusi — rejonu wileńskiego (wiodącego partnera) oraz rejonu oszmiańskiego. Umowę o współpracy pomiędzy komitetem wykonawczym rejonu oszmiańskiego i administracją samorządu rejonu wileńskiego podpisano w 2007 roku.

Šį projektą remia Europos Sąjunga
This project is funded by the
European Union

W piątek, 27 września, w Dniu Turystyki, w domu-muzeum Władysława Syrokomli w Borejkwoszczyźnie w rejonie wileńskim odbyła się prezentacja i promocja dokonanej pracy tego wieloczęściowego, międzynarodowego projektu.

Na przedsięwzięcie do Borejkwoszczyzny w tym dniu przybyła liczna delegacja uczestników projektu z rejonu oszmiańskiego na czele z wiceprzewodniczącą komitetu wykonawczego rejonu oszmiańskiego Haliną Ludkowską. Licznie zebrali się także uczestnicy projektu z rejonu wileńskiego. Obecna była mer tego rejonu Maria Rekść. Na święto do Borejkwoszczyzny przybył także wiceminister łączności RL Władysław Kondratowicz.

Przedsięwzięcie wieńczące projekt odbywało się w przyjaznej atmosferze z wielkim zainteresowaniem oraz satysfakcją z dokonań wspólnego działania w ramach projektu. Wielką renomę zdobyły wydane nowe międzynarodowe edycje, które były zaprezentowane i promowane w tym dniu, a mianowicie: przewodnik turystyczny „Drogami historii po Wyżynie Oszmiańskiej” z wkładem — mapą obiektów zabytkowych na terenie Wyżyny Oszmiańskiej w rejonie wileńskim oraz na terenie rejonu oszmiańskiego, almanach-antologia „Spotkania” — „Drogą historii i współczesności literatury regionu pogranicza”, katalog mistrzów pogranicza, ekspozycja Muzeum im. Franciszka Bahuszewicza w Oszmianie w pocztówkach „Skarby ekspozycji muzeum w Oszmianie”. Zaprezentowano wirtualną trasę turystyczną „Drogami historii po Wyżynie Oszmiańskiej”, na trasie ustawiono szyldy.

Edycje ukazały się w kilku językach. Przeważnie są trój- i wielojęzyczne — w językach litewskim, białoruskim i polskim, niektóre w języku angielskim. Została otwarta nowa ekspozycja w domu-muzeum Władysława Syrokomli, która wywarła na zwiedzających wiele pozytywnych wrażeń.

Prezentacja i promocja wymienionych dzieł były kolejnym udowodnieniem, że działanie projektu dało wiele obopólnej korzyści. Przede wszystkim jest to rozwój i łączenie kultury, która zbliża narody, zacieśniają się stosunki dobrosąsiedztwa.

W toku realizacji projektu zacieśniły się kontakty między muzeami i bibliotekami, przedstawicielami literatury i itd., nawiązały się przyjazne stosunki także między szkołami przygranicznych rejonów, a mianowicie między szkołą im. św. Kazimierza w Miednikach z rejonu wileńskiego oraz szkołą Nr 1 w Oszmianie. Ze w Oszmianie w składzie delegacji białoruskiej do Borejkwoszczyzny przybyli uczniowie starszych klas.

Podczas integracyjnego spotkania młodzieży szkolnej nawiązano kontakty przyjaźni. Uczniowie oszmiańscy zapoznali miednickich z działalnością swej szkoły oraz opowiedzieli historię życiorysu poety i społecznika Franciszka Bahuszewicza, który żył i tworzył na terenie Ziemi Oszmiańskiej. Opowiedzieli, że pierwszy narodowy białoruski poeta urodził się w folwarku Świrany, powiatu wileńskiego, guberni wileńskiej (obecnie gmina Rukojnie

w rejonie wileńskim). Był ochrzczony w kościele w Rukojniach. W Wilnie zakończył gimnazjum. Natomiast uczniowie z Miednik przedstawili wiersze swego poety i podróżnika-observatora Władysława Syrokomli (Ludwika Kondratowicza) w językach białoruskim i polskim, opowiedzieli o swej szkole.

W Dniu Turystyki w domu-muzeum Władysława Syrokomli w Borejkowszczyźnie dr Józef Szostakowski odsłonił i przedstawił nową ekspozycję muzealną. Zaznaczył, że „Władysław Syrokomla — to artysta-poeta, w którego twórczości odnajdujemy tematykę turystyczną”. Jak powiedział: „Jest to pierwowzór podróżnika-observatora — turysty”. Nowa ekspozycja muzealna jest interesująca, zawiera eksponaty autentyczne — dokumenty, oryginalne wydania książkowe.

Prezentacja przewodnika turystycznego „Drogami historii po Wyżynie Oszmiańskiej” odbyła się w plenerze — na dziedzińcu muzeum w amfiteatrze. Odbywało się to w formie teatralizowanego mini-przedstawienia z użyciem strojów uszytych w stylistyce XIX wieku, co sprawiało nadzwyczajne wrażenie.

Alina Balčiūnienė, współautorka edycji, zaznaczyła, że przewodnik został wydany przy współpracy z pracownikami muzeum krajoznawczego im. Franciszka Bahuszewicza oraz przy pomocy konsultantów: Józefa Szostakowskiego, Heleny Bakulo, Waldemara Wiszniewskiego i Siargieja Żylika. Koncepcja wydania — Grażyny Gołubowskiej.

Jaskrawym akcentem prezentacji i promocji wydania były mini scenki wykreowane przez uczestników projektu. W kanwie kreacji scenicznych były legendy i opowieści dotyczące miejsc zaznaczonych w przewodniku „Drogami historii po Wyżynie Oszmiańskiej”.

W plenerze odbyła się także promocja almanachu-antologii „Spotkania” — „Drogą historii i współczesności literatury regionu pogranicza. Redaktor wydania dr Józef Szostakowski, poeta i współautor książki wspólnie z Aliną Saniuk, poetką i redaktorem antologii z rejonu oszmiańskiego, powitali zebranych. Alina Saniuk powiedziała: „W toku projektu zaprzyjaźniliśmy się i spokrewniliśmy. Nadal czekamy na takie projekty. Granice, polityka i ambicje nie mogą rozdzielić przyjaciół”.

Promując antologię współautorzy „Spotkań” czytali swoje wiersze, a wśród nich poetka z Niemenczyna Neringa Rasikaitė-Januševičienė, której słowa były powitane bardzo serdecznie. Poetka powiedziała: „Projekt ten rozpoczął się ciepłem wiosny — »Wiosną Poezji« i nadal to ciepło nas trzyma”.

W antologii wiersze międzynarodowych autorów są zamieszczone w językach oryginalnych, dlatego, jak powiedział redaktor antologii Józef Szostakowski: „Jest to ewenement, czyli wyjątek. Sam Władysław Syrokomla urodził się na Białorusi, pisał po polsku, mieszkał na Litwie”...

Zebranych uczestników projektu powitała i pozdrowiła mer rejonu wileńskiego Maria Reksć. Powiedziała, że jest zadowolona z urzeczywistnienia projektu, zaznaczając, że takie działania łączą narody, ludzie się spotykają i tworzą. Dziękowała poetom, głosząc o tym, że „daje to dla ludzi wiele dobra, które zostanie dla przyszłych pokoleń”. Dziękowała pracownikom muzeum oraz gościom z Białorusi. Jak powiedziała: „Jest to wielka promocja miejscowości bogatej w wydarzenia historyczne”.

A Halina Ludkowska, wiceprzewodnicząca komitetu wykonawczego rejonu oszmiańskiego, dziękowała za

Konsolidacja młodzieży szkolnej w Borejkowszczyźnie Fot. Teresa Markiewicz

Alina Balčiūnienė podczas prezentacji przewodnika Fot. Teresa Markiewicz

współpracę. Powiedziała m. in. , że „w ciągu 5 lat współpracy rejonów w ramach projektów na niwie kultury i w innych branżach, bardziej zbliżyły się sąsiadujące narody”.

Na zakończenie mer Maria Rekść zaprosiła delegację z Białorusi oraz wszystkich uczestników projektu na doroczne, tradycyjne dożynki — Święto Plonu — do Pikieliszek w rejonie wileńskim, które odbyły się 28 września.

Projekt „Dwa kraje — wspólna kultura i historia” dobiegł mety. Był finansowany ze środków finansowych UE w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa Programu Współpracy Transgranicznej Łotwa-Litwa-Białoruś. Ogółem budżet stanowił ponad 172,5 tys. euro. 90 proc. to środki z funduszy UE. Rejon wileński wydzielił na ten cel 10 tysięcy euro (10 proc.), rejon oszmiański — 7 tys. euro.

Kierowała projektem Grażyna Gołubowska, koordynator — Ana Matwiejko. Siargiej Żylik — koordynator projektu ze strony białoruskiej.

Dr Józef Szostakowski przedstawił nową ekspozycję domu-muzeum Władysława Syrokomli
Fot. Teresa Markiewicz

